

UZASADNIENIE

P. C. (1), działający przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł ostatecznie o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego w sprawie (...) SR w Kaliszu, albo alternatywnie - o obniżenie wysokości ustalonych w tej sprawie alimentów do kwoty po 50zł m-cznie z dniem 1 lutego 2014r. (k. 120).

Jako wyłączną podstawę faktyczną żądania głównego pozwu pełnomocnik P. C. wskazał następujące okoliczności:

- zawarcie przez powoda z matką pozwanej umowy o zaprzestaniu płacenia alimentów,
- oświadczenie matki pozwanej, że pozostanie z córką w Norwegii, a ponowne przywrócenie płatności alimentów ma nastąpić dopiero po ich ew. powrocie do Polski oraz po zawiadomieniu przez nie powoda o tym fakcie,
- dobrowolne zrezygnowanie przez powoda z władzy rodzicielskiej nad pozwaną (k. 120).

W podstawie faktycznej żądania alternatywnego pozwu pełnomocnik powoda powołał się natomiast na:

- ciężką chorobę klienta datującą się już od 2014r.,
- związany z nią brak możliwości wykonywania przez P. C. jakiegokolwiek pracy zarobkowej (k. 120 na dole - 120v).

Profesjonalny kurator pozwanej N. C. zażądał oddalenia obu powództw, twierdząc, że są one bezzasadne (k. 120v).

Sąd ustalił co następuje:

Ugodą z dnia 23 czerwca 2008r. A. S. (1), działająca w imieniu małoletniej N. C. oraz P. C. (1) ustalili, że będzie on płacił na rzecz córki alimenty w kwocie po 500zł m-cznie.

dowód - akta (...) - k. 51 ugoda

Dziewczynka, urodzona (...), mieszkała wtedy razem z matką i dwojgiem rodzeństwa (2 lata i rok) u dziadków macierzystych w L. i pozostawała na jej utrzymaniu.

Matka N. prowadziła oddzielne gospodarstwo domowe. Dokładała się natomiast do kosztów utrzymania domu swoich rodziców. Prowadziła ona jednoosobową działalność gospodarczą w zakresie grafiki komputerowej. Żyła w konkubinacie z mężczyzną, który pobierał rentę. Była właścicielką samochodu osobowego L. C., rocznik 2002, o wartości ok. 25.000 zł.

Małoletnia miała wtedy 6,5 roku i uczęszczała do przedszkola w K., do którego była dowożona przez matkę. Od września 2008r. miała rozpocząć naukę w klasie I szkoły podstawowej. Uczęszczała na odpłatne lekcje jazdy konnej. Zamierzała też zapisać się do szkoły muzycznej i grać na skrzypcach. Całkowite koszty jej ówczesnego utrzymania były szacowane przez matkę na kwotę po ok. 1700zł m-cznie.

dowód - akta (...) - k. 5 asc, k. 19-36 raporty, k. 49-50 zeznania A. S.

P. C. (1), z zawodu technik elektryk, był wówczas bezrobotnym. Nie był jednak zarejestrowany w PUP. Sam poszukiwał dla siebie pracy. W 2001r. miał ciężki wypadek, ale nie zamierzał ubiegać się o rentę, gdyż chciał pracować.

Wcześniej prowadził działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej z inną osobą. Zajmował się tworzeniem grafiki i przygotowywaniem plików do drukarni. Jego firma jednak zbankrutowała.

W chwili zawierania ugody odnośnie alimentów na córkę mieszkał z rodzicami -emerytami, pozostając na ich utrzymaniu.

dowód - akta (...) - k. 50- 51 zeznania P. C.

5 listopada 2008r., a więc zaledwie 4 miesiące po zawarciu ugody w sprawie IIIRC 255/08, A. S. złożyła do komornika w W. wniosek o wszczęcie egzekucji należnych córce alimentów.

dowód - akta (...) - k. 1 - 2 wniosek

Pismem z 4 sierpnia 2011r. adw. M. K. zwrócił się w imieniu A. S. do P. C. z prośbą **o wyrażenie zgody na pobyt małoletniej N. z matką w Norwegii przez okres najbliższych 4 lat**, informując jednocześnie ojca dziecka o tym, że przebywa ono już z matką w tym kraju i będzie tam chodzić do szkoły. Równocześnie adw. M. K. zawiadomił P. C., że **w przypadku wyrażenia zgody jak wyżej A. S. rezygnuje z należnych córce alimentów przez okres 4 lat, poczynając od sierpnia 2011r.**

dowód - akta (...) - k. 17 pismo

W piśmie adw. K. nie było jakiegokolwiek wzmianki o tym, że A. S. lub sama N. zobowiązują się zawiadomić P. C. o swoim powrocie do Polski, albo o tym, że ojciec małoletniej będzie uprawniony do zaprzestania płacenia alimentów ponad okres wspomnianych 4 lat, szczególnie w wypadku, gdyby dziewczynka z matką nie wróciły po tym czasie do kraju.

dowód - akta (...) - k. 17 pismo

Odpowiadając na pismo adw. K. P. C. złożył własnoręcznie napisane i podpisane oświadczenie, że wyraża zgodę na wyjazd N. do Norwegii i uczęszczanie jej tam do szkoły. Oświadczenie to zostało potwierdzone przez notariusza, a następnie przesłane do adw. K..

dowód - akta (...) - k. 18 oświadczenie, k. 125 zeznania powoda

W dniu 25 kwietnia 2012r. A. S. wniosła do SR Kalisz o pozbawienie P. C. władzy rodzicielskiej nad córką.

dowód - akta (...) - k. 1-2 wniosek

Na rozprawie dnia 4 kwietnia 2013r. P. C. wyraził na to zgodę. Uzasadniając powyższe stwierdził, że nie chce utrudniać A. S. sprawowania pieczy nad N. w Norwegii, w której przebywała ona już wtedy razem z córką. Przyznał przy tym kategorycznie, że jest świadom tego, iż posiada nadal obowiązek alimentacyjny względem córki w kwocie po 500zł m-cznie.

dowód - akta (...) - k. 59 zeznania P. C.

Postanowieniem z 4 kwietnia 2013r. SR Kalisz pozbawił P. C. władzy rodzicielskiej nad małoletnią N..

dowód - akta (...) - k. 61 postanowienie

W międzyczasie komornik sądowy prowadził przeciwko P. C. postępowanie egzekucyjne w sprawie Kmp 30/09, podejmując w nim kolejne czynności urzędowe.

dowód - akta (...) - k. 3 - 142 dokumenty postępowania egzekucyjnego

Dopiero w dniu 4 października 2019r. w kancelarii komornika stawił się P. C., który przedstawił komornikowi kopię pisma adw. M. K. z 4 sierpnia 2011r. i kopię swojego oświadczenia o zgodzie na wyjazd córki do Norwegii. W ślad

za tym, wymieniony zażądał umorzenia przez komornika postępowania egzekucyjnego za cały okres pobytu córki z Norwegii.

dowód - akta (...) - k. 143 protokół, k. 151 pismo, k. 152 oświadczenie

W związku z tym, pismem z 4 października 2019r. komornik sądowy zwrócił się do A. S. z prośbą o podanie w terminie 7 dni, czy rezygnuje ona faktycznie z należnych córce alimentów za cały okres pobytu w Norwegii, poczynając od sierpnia 2011r.

dowód - akta (...) - k. 153 pismo

Korespondencja komornika została jednak wysłana na polski adres A. S. w L., gdy tymczasem cały czas przebywała ona dalej z córką w Norwegii. Dlatego pismo komornika nie zostało przez nią odebrane.

dowód - akta (...) - k. 153 pismo, k. (...) - zpo

Dlatego postanowieniem z 18 listopada 2019r. komornik sądowy odmówił umorzenia egzekucji w sprawie Kmp 30/09, wskazując na brak podstaw do wydania takiego rozstrzygnięcia.

dowód - akta (...) - k. 161 postanowienie

Dnia 3 grudnia 2019r. do tutejszego Sądu wpłynął pozew P. C. będący przedmiotem postępowania w niniejszej sprawie, datowany na 28 listopada 2019r.

dowód - akta (...) - k. 2 - 5 pozew

W trakcie przeprowadzonego w tej sprawie postępowania dowodowego ustalono, że P. C. jest osobą niepełnosprawną w umiarkowanym stopniu, na okres do 23 października 2021r.

Z treści orzeczenia o niepełnosprawności wynikało przy tym, że nie można stwierdzić od kiedy ona istnieje, zaś ustalony tym orzeczeniem umiarkowany stopień niepełnosprawności datuje się od 25 września 2015r.

Ponadto zgodnie z treścią orzeczenia jak wyżej, P. C. może pracować na stanowisku przystosowanym do swojej niepełnosprawności. Nie wymaga on przy tym żadnego szkolenia, w tym specjalistycznego, zatrudnienia w zakładzie aktywności zawodowej, uczestnictwa w terapii zajęciowej, ani wreszcie korzystania ze stałej lub długotrwałej opieki, czy pomocy innej osoby, ani współudziału takiego opiekuna w procesie jego leczenia albo rehabilitacji.

dowód - k. 9 orzeczenie

Poza wskazanym orzeczeniem, datowanym na 23 października 2018r., pełnomocnik powoda nie przedstawił w czasie całego procesu w tej sprawie żadnych innych dokumentów lekarskich dotyczących stanu zdrowia klienta, poczynając od 2014r. aż do chwili obecnej. W szczególności zaś nie złożył żadnego dokumentu z którego wynikałoby, że powód jest całkowicie niezdolny do jakiegokolwiek pracy zarobkowej.

Pełnomocnik P. C. nie domagał się też powołania przez Sąd biegłego sądowego lekarza specjalisty, celem oceny aktualnego stanu zdrowia powoda i stwierdzenia, czy ten stan już od 1 lutego 2014r. faktycznie nie pozwalał jemu na wykonywanie żadnej pracy zarobkowej.

dowód - okoliczności niesporne

Decyzją z 8 listopada 2018r. przyznano powodowi na okres do 23 października 2021r. stały zasiłek w kwocie 645zł m-cznie dla osoby samotnie gospodarującej.

dowód - k. 10 decyzja

Obecnie wymieniony mieszka razem z matką - emerytką, która pobiera świadczenie w kwocie 1900zł m-cznie, Prowadzą razem wspólne gospodarstwo domowe. Bieżące opłaty mieszkaniowe wynoszą: czynsz - 427zł m-cznie, prąd - 50zł m-cznie, gaz - 40zł m-cznie, pozostałe media - 75zł m-cznie.

W ciągu minionego roku powód nie przebywał w szpitalu. Jak określiła jego matka - „powoli dochodzi do siebie”. M.in. chodzi na treningi fizyczne na siłownię, za które jego matka płaci po 100-115zł m-cznie.

dowód - k. 88v - 89 oświadczenie, k. 121v zeznania św. M. C.

W dniu 8 stycznia 2020r. (...) Oddział Wojewódzki (...) zobowiązał powoda do pokrycia kosztów udzielonych jemu świadczeń zdrowotnych w kwocie 1072,31zł.

dowód - k. 110-112 decyzja.

Kolejną decyzją z 13 marca 2020r. należność ta została jednak umorzona powodowi w całości.

dowód - k. 113-114 decyzja

Na rozprawie 20 października 2020r. adw. M. K. (1) przyznał jako świadek, że reprezentował A. S. w pertraktacjach dotyczących zgody P. C. na wyjazd i pobyt córki w Norwegii. Potwierdził też fakt wysłania do powoda pisma z 4 sierpnia 2011r. Co do dalszych szczegółów - powołał się na tajemnicę adwokacką w tej sprawie.

dowód - k. 120v - 121 zeznania św. M. K.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania przesłuchanych w sprawie świadków, a także zeznania powoda - w części, w jakiej były one zgodne z ustalonym powyżej stanem faktycznym niniejszej sprawy. Twierdzenia te były bowiem stanowcze, konsekwentne w trakcie całego procesu, pozbawione wewnętrznych i wzajemnych sprzeczności. W odpowiednich fragmentach znajdowały one potwierdzenie w treści zaliczonych w poczet dowodów dokumentów, tworząc razem z nią spójną i logiczną całość ustalonego przez Sąd S. faktycznego tej sprawy (por. wyżej). Ich wiarygodność nie została też skutecznie podważona przez stronę przeciwną.

Ponadto zeznania jak wyżej dotyczyły aktualnych (por. art.316§1kpc) okoliczności, istotnych dla prawidłowego merytorycznego rozstrzygnięcia w niniejszym postępowaniu

(szczegółowo zob. dalej – uzasadnienie prawne). Nie budziły one wreszcie uzasadnionych wątpliwości co do swojej rzetelności z punktu widzenia zasad doświadczenia życiowego Sądu oraz przesłanek określonych w art.233§1kpc.

Pozostałe zeznania wymienionych przed chwilą osób, jako nie spełniające łącznie wszystkich wskazanych powyżej kryteriów, Sąd pominął. Dotyczyło to zwłaszcza tej części zeznań osób jak wyżej, które nie odnosiły się bezpośrednio do faktów istotnych dla meritum sprawy, ale zawierały wyłącznie autorską, subiektywną ocenę danych okoliczności przez samych zainteresowanych. Tymczasem kluczowe dla właściwego, merytorycznego rozpatrzenia tej sprawy były przede wszystkim fakty istniejące w chwili orzekania w niej (por. art.316§1kpc), zaś ocena ważnych dla sprawy okoliczności była zastrzeżona wyłącznie do dyskrejonalnej władzy Sądu i była dokonywana wedle kryteriów z art.233§1 kpc.

W szczególności Sąd nie dał wiary zeznaniu św. M. C., że powód i matka pozwanej zawarli pisemną umowę w przedmiocie bezterminowego zaprzestania przez niego płacenia alimentów na rzecz córki na cały okres pobytu dziewczyny w Norwegii (k. 121-121v). Przeczyła bowiem temu treść przedstawionych Sądowi przez stronę powodową dokumentów, z których wynikało wprost, że wspomniana umowa została zawarta w formie ustalonej przez Sąd i miała obowiązywać jedynie przez 4 lata poczynając od sierpnia 2011r. (por. wyżej stan faktyczny i niżej ocena prawna). Ponadto świadek przyznała, że poza pismem adw. K. z 4 sierpnia 2011r. (k. 17 i 121v na dole), nie widziała żadnej pisemnej umowy stron odnośnie alimentów na rzecz pozwanej (k. 121). Sam powód oświadczył wreszcie kategorycznie w swoich zeznaniach, że pertraktacje z adw. K. dotyczyły tylko 4 letniego pobytu córki N. z matką w Norwegii (k. 125).

Sąd nie uznał też za wiarygodne twierdzenia św. M. C., że syn nie dostał nigdy od komornika wezwania do spłaty alimentów na rzecz córki (k. 121v). W aktach sprawy Kmp 30/09 znajdują się bowiem pokwitowane osobiście przez powoda: zawiadomienie komornika o wszczęciu egzekucji alimentów dla N., oraz wezwanie do zapłaty należności alimentacyjnych (k. 4-5, 160 w aktach Kmp 30/09).

Uznania Sądu nie zyskały także sugestie św. M. C. jakoby syn dawał jej co miesiąc po 600zł na prowadzenie wspólnego gospodarstwa domowego, a ponadto wydawał na leki po 200-300zł m-cznie (k. 121v). Przyjęcie tych sugestii za miarodajne oznaczałoby, że powód przy jedynym swoim dochodzie w postaci 645zł m-cznie stałego zasiłku (nazwanego przez świadka mylnie rentą - por. k. 10 i 121v), wydaje o 150-250zł m-cznie więcej niż posiada. Świadek nie wyjaśniła przy tym wcale, z czego syn miałby pokrywać taką znaczną różnicę.

Sąd nie podzielił wreszcie poglądu św. M. C., że z treści orzeczenia o niepełnosprawności syna wynika, że nie może on w ogóle pracować, że podjęcie przez niego jakiegokolwiek zatrudnienia wymagałoby uprzedniego przyuczenia go do tego, że wymaga on codziennej pomocy innej osoby (k. 121v). Z treści przedstawionego Sądowi przez pełnomocnika powoda aktualnego orzeczenia o niepełnosprawności wynikało tymczasem jednoznacznie, że P. C. może pracować na stanowisku przystosowanym do swojej niepełnosprawności. Nie wymaga on przy tym żadnego szkolenia, w tym specjalistycznego, zatrudnienia w zakładzie aktywności zawodowej, uczestnictwa w terapii zajęciowej, ani wreszcie korzystania ze stałej lub długotrwałej opieki, czy pomocy innej osoby, ani współudziału takiego opiekuna w procesie jego leczenia albo rehabilitacji (zob. k. 9). Sam świadek stwierdziła nadto, że wydaje się tylko jej, iż syn nie może pracować, że nie zna dokładnie rodzaju jego schorzeń (k. 121v). Ponadto świadek dodała, że syn powoli dochodzi do siebie i od pewnego czasu chodzi nawet na treningi na siłowni (k. 121v).

Z identycznych przyczyn, jak podane wcześniej przy ocenie zeznań św. M. C. (por. wyżej), Sąd nie potraktował za zgodne z prawdą stanowiska powoda, że sporna umowa w przedmiocie zaprzestania płacenia przez niego alimentów na córkę miała obowiązywać bezterminowo, do chwili jej powrotu do Polski, o którym miał on zostać zawiadomiony bezpośrednio przez córkę lub jej matkę (k. 125-126).

W świetle przywołanych przy ocenie zeznań św. M. C. okoliczności, wspomniane stanowisko powoda należało potraktować jako przedstawione wyłącznie celem uzyskania korzystnego rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

Tak samo negatywnie Sąd ocenił pogląd pełnomocnika P. C., że z chwilą wyjazdu pozwanej z matką do Norwegii niemożliwe byłoby i tak przekazywanie przez powoda świadczeń alimentacyjnych na jej rzecz (k. 127v).

Jak podkreślono już wcześniej w tym uzasadnieniu, od dnia 26 listopada 2008r., czyli od daty osobistego pokwitowania zawiadomienia komornika o wszczęciu egzekucji alimentów ustalonych w sprawie IIIRC255/08 (k. 4-5 w aktach Kmp 30/09), powód wiedział doskonale, że toczy się przeciwko niemu postępowanie egzekucyjne w tym przedmiocie. Pomimo tego, po podpisaniu i przesłaniu do adw. M. K. swojego oświadczenia o zgodzie na wyjazd córki do Norwegii (k. 18 akt), nie podjął on żadnych kroków celem wyjaśnienia u komornika, czy matka pozwanej powiadomiła go o fakcie zawarcia umowy o zaprzestaniu płacenia alimentów przez 4 lata, poczynając od sierpnia 2011r., oraz czy w związku z tym, komornik wstrzyma egzekucję alimentów na ten czas. Z akt sprawy Kmp 30/09 wynika, że P. C. uczynił to dopiero w dniu 4 października 2019r., po wezwaniu go przez komornika 2 października 2019r. do zapłaty zaległości alimentacyjnych, domagając się przy tym od komornika umorzenia postępowania egzekucyjnego za cały okres pobytu córki w Norwegii, czego komornik nie uwzględnił (k. 143-143v, 153-155, 160-161 w aktach Kmp 30/09).

Sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania treści zaliczonych w poczet dowodów dokumentów. Zostały one sporządzone przez uprawnione podmioty, w zakresie przypisanych im kompetencji. Dotyczyły one okoliczności istotnych dla meritum sprawy.

Sąd zważył co następuje:

Na gruncie polskiego prawa możliwe są dwa odrębne od siebie sposoby zwalczania prawomocnego wyroku zasądającego od rodzica alimenty na rzecz dziecka, które nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie.

Jeden z nich jest przewidziany w art.840§1pkt.2kpc (powództwo o pozbawienie w całości lub w części albo ograniczenie wykonalności tytułu wykonawczego). Drugi zaś wynika z art.138kro w zw. z art.133§1 i 135kro (powództwo o zmianę zakresu obowiązku alimentacyjnego lub stwierdzenie jego wygaśnięcia).

Według zgodnego poglądu judykatury i doktryny, z pierwszego z nich można skorzystać gdy zobowiązany nie kwestionuje samego zakresu swojego zobowiązania jako dłużnika alimentacyjnego (określonego tytułem wykonawczym), ale twierdzi, że po jego powstaniu nastąpiło zdarzenie, wskutek którego jego zobowiązanie wygasło w całości lub w części, albo nie może już być dalej egzekwowane (por. Legalis - ICSK 486/10 SN w Warszawie, IACa 1336/14 SA w Łodzi, a także Komentarz do art.840kpc pod red. Jankowskiego, wydanie 2 z 2015r., rozdział I, teza 7). Doktryna i judykatura zaliczają przy tym do takich zdarzeń zarówno wszelkie czynności samych stron jak i zdarzenia niezależne od woli stron, w tym: spełnienie świadczenia, wykonanie zobowiązania, świadczenie w miejsce wykonania, trwała i nieprzemijająca niemożliwość świadczenia, odnowienie, zwolnienie z długu, zmianę wierzyciela, wejście w życie nowych przepisów, przedawnienie roszczenia, odroczenie spełnienia zobowiązania, rozłożenie na raty świadczenia, prawo zatrzymania rzeczy, prawomocny wyrok petytoryjny, upadłość dłużnika, ograniczenie jego odpowiedzialności, zarzut nadużycia prawa (zob. L. - IACa 1403/15 SA w Ł., jak również Komentarz j.w., rozdział II, tezy 6-13).

Natomiast drugi z wyżej wymienionych sposobów może być wykorzystywany, gdy zobowiązany kwestionuje zakres swojego zobowiązania jako dłużnika alimentacyjnego twierdząc, że po wydaniu tytułu wykonawczego nastąpiła zmiana stosunków w rozumieniu art.138kro w zw. z art.133§1 i 135kro, w tym iż wskutek niezależnych od niego zdarzeń pogorszyły się jego możliwości płatnicze odnośnie alimentów (por. Legalis – cytowane wcześniej ICSK 486/10, IACa 1336/14, oraz Komentarz do art.840kpc pod red. Jankowskiego, wydanie 2 z 2015r., Legalis, rozdział I, teza 7).

Z powyższego wynika wprost, że oba wymienione powództwa nie są wobec siebie konkurencyjne. Wprost przeciwnie, są one zupełnie odrębne od siebie. Dłużnikowi alimentacyjnemu przysługuje albo jedno, albo drugie, zależnie od przesłanek, na które powołuje się w uzasadnieniu swojego roszczenia, czyli w jego podstawie faktycznej (tak w Legalis - IICA 625/13 SO w Piotrkowie Trybunalskim, I CSK 486/10 SN w Warszawie, a także Komentarz do art.840kpc pod red. Zielińskiego, wydanie 9 z 2017r., teza 8).

W ślad za tym przyjmuje się, że niekorzystna zmiana sytuacji materialnej dłużnika alimentacyjnego, jaka nastąpiła po powstaniu tytułu wykonawczego, nie stanowi zdarzenia wskutek którego zobowiązanie wygasło lub nie może być egzekwowane (zob. Legalis – IIICZP 77/85 i ICSK 486/10 SN w Warszawie, jak też Komentarz do art.840kpc pod red. Zielińskiego, wydanie 9 z 2017r., teza 12). W takim wypadku dłużnik winien złożyć powództwo oparte na art.138kro w zw. z art.135§1kro.

Dlatego rzeczą strony powodowej, zwłaszcza reprezentowanej przez profesjonalnego pełnomocnika, jest zawsze precyzyjne wskazanie w pozwie podstawy faktycznej powództwa. Zgodnie bowiem z art.321§1kpc Sąd jest związany zarówno samym żądaniem pozwu, jak i okolicznościami faktycznymi, które strona powodowa przywołuje jako jego podstawę.

W związku z tym, Sąd w pierwszej kolejności zwrócił uwagę, że powód, działając w sprawie z profesjonalnym pełnomocnikiem z wyboru, domagał się ostatecznie równocześnie pozbawienia w całości wykonalności tytułu wykonawczego w sprawie IIIRC 255/08, jak i obniżenia ustalonych w tej sprawie alimentów do sumy po 50zł m-cznie od 1 lutego 2014r., przy czym drugie z tych żądań miało charakter alternatywny.

Jak wspomniano na wstępie niniejszego uzasadnienia, jako wyłączną podstawę faktyczną żądania głównego pozwu pełnomocnik P. C. wskazał następujące okoliczności:

- zawarcie przez powoda z matką pozwanej umowy o zaprzestaniu płacenia alimentów,
- oświadczenie matki pozwanej, że pozostanie z córką w Norwegii, a ponowne przywrócenie płatności alimentów ma nastąpić dopiero po ich ew. powrocie do Polski oraz po zawiadomieniu przez nie powoda o tym fakcie,
- dobrowolne zrezygnowanie przez powoda z władzy rodzicielskiej nad pozwaną (k. 120).

W podstawie faktycznej żądania alternatywnego pozwu, czyli żądania obniżenia wysokości dotychczasowych alimentów do sumy po 50zł m-cznie od 1 lutego 2014r., pełnomocnik powoda powołał się natomiast na:

- ciężką chorobę klienta datującą się już od 2014r.,
- związany z nią brak możliwości wykonywania przez P. C. jakiegokolwiek pracy zarobkowej (k. 120 na dole - 120v).

Zważywszy na treść art.6kc i art.232kpc, a także stanowisko procesowe kuratora pozwanej, który wniósł o oddalenie powództwa w niniejszej sprawie (k. 127 na dole - 127v), rzeczą strony powodowej, było procesowe udowodnienie wymienionych przed chwilą podstaw faktycznych złożonego pozwu.

Analizując cały zgromadzony w tym zakresie, w tym zwłaszcza z inicjatywy pełnomocnika powoda materiał dowodowy sprawy oraz dokonując jego wszechstronnej oceny w granicach określonych przez art.233§kpc w zw. z art.316§1kpc, Sąd dostrzegł w pierwszej kolejności, że sam fakt wyrażenia przez P. C. w sprawie IIINsm 371/12 zgody na pozbawienie go władzy rodzicielskiej nad córką, nie miał jakiegokolwiek znaczenia dla dalszego istnienia jego obowiązku alimentacyjnego wobec niej, ani żadnego wpływu na możliwość skutecznej egzekucji ustalonych dla niej w sprawie IIIRC 255/08 alimentów. Potwierdził to zresztą pośrednio sam P. C. w zeznaniach złożonych we wspomnianej sprawie, w których nie wspominał nic o tym, że w związku z wyrażeniem zgody na sądowe odebranie jemu władzy rodzicielskiej nad N. oczekuje on, iż nie będzie już musiał nigdy płacić na nią dalej alimentów (zob. k. 59 w aktach IIINsm 371/12). W aktach omawianej sprawy nie ma zresztą jakiegokolwiek dowodu potwierdzającego, lub choćby sugerującego istnienie po stronie P. C. takiego oczekiwania.

Dlatego sam fakt, że P. C. (1) na rozprawie 4 kwietnia 2013r. w sprawie IIINsm 371/12 istotnie zgodził się na pozbawienie go władzy rodzicielskiej nad małoletnią wtedy córką N., co skutkowało stosownym rozstrzygnięciem Sądu w tym zakresie, nie mógł stanowić podstawy do pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w sprawie IIIRC 255/08.

W dalszej kolejności Sąd uwzględnił, że przedstawiony przez pełnomocnika powoda i niekwestionowany w tym zakresie przez kuratora pozwanej materiał dowodowy sprawy jednoznacznie wskazywał na to, że faktycznie między P. C. (1) a A. S. (1) - matką małoletniej wtedy N. C., doszło do zawarcia umowy polegającej na tym, że w zamian za wyrażenie przez powoda zgody na wyjazd z córką do Norwegii, matka dziewczynki upoważniła powoda do zaprzestania alimentacji córki.

Problem w tym, że zgodnie z ustaloną przez Sąd treścią wspomnianej umowy, miała ona obowiązywać jedynie przez 4 lata, poczynając od sierpnia 2011r.

Z żadnego z dowodów przedłożonych Sądowi przez stronę powodową nie wynikało natomiast wcale i jednoznacznie, aby omawiana umowa upoważniała powoda do całkowitego i bezterminowego zaprzestania alimentacji córki poczynając od daty jej zawarcia. W ślad za tym, strona powodowa nie udowodniła w trakcie procesu, że przywrócenie płatności alimentów przez P. C. ma nastąpić dopiero po faktycznym powrocie pozwanej z matką z Norwegii do Polski oraz po uprzednim zawiadomieniu go o tym przez wyżej wymienione. W szczególności nic takiego nie było w treści

pisma adw. M. K. do powoda z 4 sierpnia 2011r., ani w oświadczeniu samego powoda złożonym w związku z tym pismem (k. 17 i 18 akt). Odmienne stanowiska powoda na ten temat nie potwierdziły też zeznania powołanych przez niego świadków: M. K. i M. C.. Pierwszy z nich zasłonił się tajemnicą adwokacką (k. 120v-121), zeznania drugiego świadka (M. C.) w omawianej kwestii, zostały zaś uznane przez Sąd za niewiarygodne z przyczyn podanych wcześniej w tym uzasadnieniu.

Uwadze Sądu nie uszło przy tym, że pełnomocnik powoda domagając się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w sprawie (...)nie wskazał w ogóle precyzyjnie, w jakim zakresie i od jakiej daty ów tytuł miałby zostać pozbawiony wykonalności. W szczególności nie wyjaśnił, dlaczego domaga się pozbawienia go wykonalności także za okres przed sierpniem 2011r., czyli przed zawarciem przez powoda i matkę pozwanej wspomnianej wcześniej umowy.

W świetle wszystkich przywołanych przed chwilą okoliczności żądanie całkowitego pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w sprawie (...), w tym zwłaszcza za okresy inne niż okres od 1 sierpnia 2011r. do 31 sierpnia 2015r. włącznie, podlegało oddaleniu, jako niedostatecznie udowodnione, łącznie ze swoją podstawą faktyczną.

Było ono zaś wedle Sądu w pełni zasadne jedynie za okres od 1 sierpnia 2011r. do 31 sierpnia 2015r., czyli za okres objęty zawartą przez powoda i matkę pozwanej umową.

Umowa ta nosiła zdaniem Sądu znamiona ugody pozasądowej w rozumieniu art.917kc, która wiązała obie strony z zastrzeżeniem, stosownie do okoliczności, uchylenia się od jej skutków prawnych w przypadku zaistnienia okoliczności z art.82-83 i 87kc. Przedmiotem tak rozumianej ugody może być bowiem jakikolwiek stosunek prawny - zobowiązaniowy, rzeczowy, spadkowy, czy wreszcie rodzinny (w tym alimentacyjny), nie wyłączony spod dyspozycji stron. Ugoda taka służy zatem do ukształtowania stosunku prawnego jej stron niezależnie od jego źródła.

Przepisy prawa nie zawierają wymagań co do formy ugody pozasądowej w opisanym znaczeniu. Tak więc forma takiej ugody jest dowolna (art.60kc). Warunkiem kwalifikowanym tej ugody jest jedynie stwierdzenie niepewności lub sporu co do stosunku prawnego.

W odróżnieniu od ugody sądowej (art.10, 184 i nast., 223 i 777kpc), ugoda pozasądowa stron nie jest tytułem egzekucyjnym. Wywiera ona jednak skutki wynikające z faktu „rzeczy ugodzonej” (res transacta). Dlatego samo niewykonanie ugody pozasądowej przez jedną ze stron, nie powoduje utraty przez nią jej bytu i wynikających z niej skutków prawnych.

Art.840§1pkt.2kpc stanowi, że dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w całości lub w części, albo jego ograniczenia, jeżeli m.in. po jego powstaniu nastąpiło zdarzenie wskutek którego zobowiązanie wygasło lub nie może być egzekwowane.

Takim zdarzeniem była według Sądu umowa (ugoda pozasądowa) zawarta przez matkę pozwanej i powoda w przedmiocie zaprzestania przez niego alimentacji córki na okres 4 lat, poczynając od sierpnia 2011r.

Zgodnie z art.138kro w zw. z art.135§1kro, możliwość obniżenia wysokości alimentów na rzecz dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, zachodzi m.in. w sytuacji pogorszenia się, po sądowym ustaleniu alimentów, możliwości płatniczych zobowiązanego rodzica w rozumieniu art.135§1kro.

Według utrwalonego poglądu judykatury i doktryny, przez ustawowe określenie „możliwości zarobkowe i majątkowe” w rozumieniu art.135§1kro należy rozumieć nie tylko faktycznie osiągane dochody, ale też takie, które osoba zobowiązana do alimentacji może i powinna uzyskiwać przy dołożeniu należytej staranności w ich uzyskaniu (H. Haak, „Obowiązek alimentacyjny. Komentarz”, Toruń 1995, str. 118, teza 29). W związku z tym zobowiązanego do alimentacji nie tłumaczy brak, lub ograniczona wysokość uzyskiwanych dochodów, jeżeli są one następstwem braku staranności, zaniedbań, lub innych nie dających się racjonalnie uzasadnić przyczyn.

Co więcej, zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie poglądem, rodzic nie może uchylić się od obowiązku alimentacyjnego wobec dziecka jedynie na tej podstawie, że wykonywanie tego obowiązku stanowiłoby dla niego nadmierny ciężar. Jest zobowiązany podzielić się z dzieckiem nawet swymi najmniejszymi dochodami (H. Hak, tamże, strona 119, teza 31).

Wynika to z oczywistego faktu, że obowiązek alimentacyjny rodzica wobec dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, jest integralną częścią powinności rodzicielskich opisanych w art. 96§1kro w zw. z art.95§1kro.

Konsekwencją wspomnianego przed chwilą stanowiska, że rodzic nie może uchylić się od obowiązku alimentacyjnego wobec dziecka jedynie na tej podstawie, że wykonywanie tego obowiązku stanowiłoby dla niego nadmierny ciężar, jest regulacja zawarta w art.136kro.

Przepis ten służy ochronie usprawiedliwionego interesu osoby uprawnionej do alimentów przed niekorzystnymi zmianami w sytuacji materialnej i możliwościach płatniczych osoby zobowiązanej, które nastąpiły z winy osoby zobowiązanej w ciągu 3 lat przed postępowaniem w sprawie świadczeń alimentacyjnych.

Art. 136 KRO samodzielnie zakazuje uwzględniania takich niekorzystnych zmian w sytuacji materialnej zobowiązanego, które on sam spowodował bez uzasadnionej racjonalnie przyczyny („KRO. Komentarz”, str. 833, teza 1). Sankcja z art. 136 KRO nie dotyczy zobowiązanego jedynie wówczas, gdy z ważnych w punktu widzenia zasad doświadczenia życiowego i zasad moralnych przyczyn, doszło do pomniejszenia jego majątku i źródeł dochodów, obiektywnie niekorzystnego dla potrzeb jego rodziny (uchwała 7 sędziów SN z 26 maja 1995r., IIICZP 178/94 – OSNC 1995, Nr 10, poz. 136).

Powyższe dotyczyło oczywiście kwestii stanu zdrowia P. C., na który powołał się jego pełnomocnik, sugerując w podstawie faktycznej żądania obniżenia alimentów od 1 lutego 2014r., że ciężka choroba klienta uniemożliwiła jemu jakiegokolwiek zarobkowanie już od tej daty.

Twierdząc tak, strona powodowa przeoczyła jednak, że z żadnego ze złożonych przez nią w tej sprawie dokumentów, w tym z orzeczenia o niepełnosprawności P. C., nie wynikało w żadnym razie, iż nie może on podejmować jakiegokolwiek pracy zarobkowej i to już od 1 lutego 2014r.

Wprost przeciwnie, w treści aktualnego orzeczenia o niepełnosprawności powoda stwierdzono wprost, że:

- jest on osobą niepełnosprawną **w umiarkowanym stopniu**, na okres do 23 października 2021r.,
- **nie można stwierdzić od kiedy istnieje ta niepełnosprawność**
- **ustalony tym orzeczeniem umiarkowany stopień niepełnosprawności datuje się zaś od 25 września 2015r. (k. 9).**

Ponadto zgodnie z treścią orzeczenia jak wyżej, P. C. może pracować na stanowisku przystosowanym do swojej niepełnosprawności. Nie wymaga on przy tym żadnego szkolenia, w tym specjalistycznego, zatrudnienia w zakładzie aktywności zawodowej, uczestnictwa w terapii zajęciowej, ani wreszcie korzystania ze stałej lub długotrwałej opieki, czy pomocy innej osoby, ani współudziału takiego opiekuna w procesie jego leczenia albo rehabilitacji (k. 9).

W konsekwencji, rzeczą pełnomocnika powoda było przedstawienie Sądowi miarodajnych dowodów na okoliczność, że poczynając od 1 lutego 2014.r, czyli od daty żądania obniżenia alimentów na pozwaną do symbolicznej kwoty po 50zł m-cznie, powód faktycznie podejmował bezskutecznie, albo co najmniej próbował podejmować starania o uzyskanie dla siebie jakiegokolwiek pracy zarobkowej zgodnej ze wskazaniem zawartym w orzeczeniu o jego niepełnosprawności.

W ślad za tym, obowiązkiem strony powodowej było udowodnienie, że wspomniane starania zakończyły się niepowodzeniem z całkowicie niezależnych od powoda i obiektywnych przyczyn.

Tylko wtedy Sąd mógł zasadnie i zgodnie z treścią przywołanych wcześniej przepisów kro rozważyć, czy możliwości płatnicze powoda po dacie zawarcie ugody w sprawie (...), a szczególnie po dacie 1 lutego 2014r. uległy takiej niekorzystnej zmianie, która przemawiałaby za obniżeniem od tej daty należnych pozwanej alimentów z ugodzonej kwoty po 500zł m-cznie, do symbolicznej sumy po 50zł m-cznie.

Tymczasem poza wskazanym orzeczeniem, datowanym na 23 października 2018r., pełnomocnik powoda nie przedstawił w czasie całego procesu w tej sprawie żadnych innych dokumentów lekarskich dotyczących stanu zdrowia klienta, poczynając od 2014r. aż do chwili obecnej.

W szczególności zaś nie złożył żadnego dokumentu z którego wynikałoby, że powód jest całkowicie niezdolny do jakiegokolwiek pracy zarobkowej od 1 lutego 2014r.

Niezależnie od tego Sąd zwrócił uwagę, że pomimo powoływania się na stan zdrowia powoda, jego pełnomocnik nie złożył formalnego wniosku dowodowego o powołanie biegłego sądowego lekarza specjalisty na okoliczność oceny stanu zdrowia powoda, a zwłaszcza stwierdzenia, czy już poczynając od 1 lutego 2014r. stan ten uniemożliwiał zupełnie powodowi wykonywanie jakiegokolwiek pracy zarobkowej zgodnej z treścią istniejących w tym czasie orzeczeń o niepełnosprawności.

Uwadze Sądu nie uszło również, iż nawet powołany przez stronę powodową św. M. C. zeznała, że nie zna w ogóle rodzaju schorzeń mieszkającego razem z nią syna, który w ostatnim roku nie przebywał w szpitalu i powoli dochodzi do siebie, chodząc na treningi na siłowni (k. 121v). Ponadto świadek niezgodnie z prawdą próbowała sugerować Sądowi, że powód nie może podjąć jakiegokolwiek pracy zarobkowej i wymaga codziennej stałej pomocy innej osoby (por. ocena zeznań świadka).

Sąd nie podzielił wreszcie poglądu pełnomocnika powoda, że z chwilą wyjazdu pozwanej z matką do Norwegii nie mógł on wywiązywać się z obowiązku alimentacyjnego wobec niej, gdyż nie znał numeru konta bankowego wyżej wymienionej (k. 127v).

Twierdząc tak, pełnomocnik przeoczył, że z akt sprawy komorniczej Kmp 30/09 wynikało jednoznacznie, że już od 26 sierpnia 2008r. P. C. wiedział doskonale, że toczy się przeciwko niemu komornicza egzekucja alimentów ze sprawy (...), gdyż w tej dacie osobiście pokwitował u komornika odbiór zawiadomienia o wszczęciu egzekucji (k. 4-5 w aktach (...)). Tak więc wszelkie płatności przez niego alimentów dla córki po tej dacie, powinny być dokonywane na konto komornika podane wyraźnie we wspomnianym zawiadomieniu, a nie bezpośrednio do rąk lub na konto pozwanej, lub jej matki. Samo zapłacenie przez powoda na konto komornika wszelkich należnych córce alimentów, zwalniało go zresztą z obowiązku alimentacyjnego wynikającego ze sprawy (...) a kwestia przekazania tych środków przez komornika matce powódki miała w tej mierze uboczne znaczenie dla meritum tej sprawy.

Uwzględniając zatem wszystkie przytoczone przed chwilą okoliczności Sąd oddalił także alternatywne żądanie pozwu jako niedostatecznie udowodnione.

O kosztach procesu w niniejszej sprawie rozstrzygnięto na podstawie art. 113ust.4 Ustawy z 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. 2019, poz. 785 ze zm.), art.102kpc, §14ust.1pkt.7 w zw. z §8pkt.4 Rozporządzenia M... Sprawiedliwości z 3 października 2016r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. 2019, poz. 18), §1ust.1 Rozporządzenia Min. Sprawiedliwości z 9 marca 2018r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej (Dz.U. 2018, poz. 536).